

LA SENYERA FEDERAL

Porta-veu de la Joventut Republicana Federal

Any II
REDACCIÓ: August, 14, baixos
ADMINISTRACIÓ: Plassa Olózaga, 10, ent.
No responem dels articles firmats.

Tarragona 9 Agost de 1908

Preus de subscripció

Catalunya y Nacions ibèriques, trimestre, 1'50 pts.
Estranger..... 2'00 »

Nom. 45

LA EDUCACIÓ LAICA

Escola de 1.ª Ensenyansa

Robolledo, 4 baixos

Ensenyansa científica y racional. Clases especials de repàs, reforma de lletra y preparació pera la 2.ª ensenyansa.

S'admeten recomenats y externs

Notes setmanals

COSES DE CASA

Avui que ja casi tota la premsa federal—y part de la no federal—ha publicat ó comentat el manifest que en nom del Consell Nacional del partit suscriuen En Nicotau Estévez y En Alfred Flores, com president y secretari respectivament, creiem arribat el cas de dir quatre paraules sobre el mateix.

Cert es que tots els vells partits polítics espanyols atravessen una fonda crisi, de la qual no s'ha lliurat ni el partit federal, ab tot y son hermós programa de 22 de Juny del '94, pero, preguntem nosaltres: a qué obeeix aquesta crisi?

Diu el manifest:

«Como todos los demás partidos, el nuestro se desacredita en la inacción, consume en la impotencia; inacción é impotencia que se explicarian si fueran motivadas por la anemia, por la desilusión, por falta de entusiasmo y de buena voluntad. Pero sucede todo lo contrario; al partido le sobran fuerzas y alientos y siempre está dispuesto á hacer los mayores sacrificios.»

Erro grandíssim es el jutjar aixís, fins tractantse de coses propies.

El partit federal que no ha tingut mai un fort contingent en les regions espanyoles, descomptant a Catalunya, avui fins va perdent les que en aquesta tenia, degut al moviment nacionalista, que ha somogut les consciencies de tots els ciutadans de nostra terra, y a la apatia dels nostres capdevaners.

Ha contribuït també en gran manera a produhir aquesta crisi el fet de que perduda per Espanya y pel partit aquella gran inteligencia que fou en Pi y Margall, els seus successors no han sapigut adaptar-se a les corrents del temps ni a les bones practiques autonomistes, ocasionant disgustos y excissions en el si del partit, que l'han malmés y retallat de cada dia mes.

Aixó ha produhit, com a consecuencia lògica, el refredament dels tebis y l'entebiamment dels ardorosos y aquesta manca de caliu ha anat sembrant la desilusión y el decandiment entre nostres files.

Totes aquestes circumstancies, unides a la propaganda, mes nociva que saludable, empresa per quiscuns individus que no han sapigut jams definir el tema de República, Autonomia, Federació ab altres paraules que Revolució y rebel·dia, han fet que el poble, ja de sí prou

curt d'instrucció, se cregués enganyat veient que se li prometien *galls* republicans mentres que ell s'anava quedant com el de Morón.

Precisa, al nostre entendre, no deixar abandonat en mans d'altres el nostre Prográma, sino empendrer una activíssima y ferma campanya d'il·lustració, d'educació de les multituts pera que aquestes arribin a capacitarse dels seus drets y dels seus devers al propi temps que a convèncers de que les revolucions que capgiren els imperis han passat de moda. Que regoneguin que la sang deu conservar-se per la vida com substancia preciosa y que no es lògic vessarla sens profit com ha succeït darrerament a Vigneaux, y que les reformes progressives que reclama la época s'han de conseguir per la tasca tossuda y enérgica de les multituts conscients dels seus actes, no de les que's deixen impulsar y portar per quatre propagandistes d'ofici.

Del Mestre

Caducidad de las viejas Instituciones

VIII

No, no es cierto que Jesucristo haya venido á romper bruscamente la cadena de la antigua ciencia; Jesucristo no fué más que otro eslabón de la cadena. Fué el continuador de Platón y de Zenón, el apóstol de los esenios de su tiempo, la personificación de una de las más importantes evoluciones de la filosofía. El pensamiento de Platón se refleja en el fondo de su obscura teodicea; el de Zenón en su moral; el de la escuela esenia en sus arranques de fraternidad y comunismo. La experiencia está ya hecha: no hay una idea fundamental del Evangelio, cuyo origen no aparezca en las páginas de los filósofos judíos ó paganos.

La importancia de Jesucristo consiste en haber sentimentalizado y arraigado las ideas que existían en el corazón del pueblo, en haberlas depurado, en haber abierto con ellas nuevos horizontes. Las dejó escritas con su sangre, y decidió en su favor el mundo. ¿Quién puede ya desconocer la inmensa influencia que por muchos siglos ejercieron? Cayeron bajo su acción los hierros del esclavo, la igualdad se abrió paso en la esfera del poder y en los libros de las leyes, se puso freno á la tiranía de los dominadores, el hombre dejó de ver con indiferencia los sentimientos de su prójimo. Las ideas de familia, de ciudad, de patria, se ensancharon; empezó á reinar la de fraternidad universal entre los hombres.

¿Produjo, con todo, el Evangelio una revolución completa? ¡Ah! El esclavo fué después siervo, más tarde vasallo, más tarde proletario; la esclavitud no ha hecho más que modificarse y cambiar de forma. ¿Llevó tampoco la legislación el principio de igualdad hasta sus posibles y naturales consecuencias? Veo á

los emperadores destruyendo con una mano antiguos privilegios, amontonándolos con la otra sobre la frente de la misma Iglesia. De la destrucción de la tiranía civil y la política surge la tiranía religiosa; el fuego de la guerra, que ayer se encendía sólo en las fronteras de dos pueblos, arde ahora en el seno de los pueblos mismos, y provoca á la lucha la mitra y la corona. La caridad, que en momentos dados hace de los hombres héroes, y de los héroes dioses, queda sofocada á cada paso por el grito dominador del egoísmo; la voz de la fraternidad no alcanza á poner en armonía las encontradas pasiones de los déspotas.

F. PI Y MARGALL.

Serenitat

Ella deu ésser la brúxula reguladora de nostres pensaments.

Si fem un detingut estudi, o com qui diu, fem un balans de l'actual política republicana, veurém clarament que a tots ens convé tindre molta serenitat pera sortir airosos de l'empresa política en qu'hem fixat nostres ulls, que batega contínuament en nostres cors i domina nostres pensaments. Nosaltres, els federals, els que jamai hem abdicat ni abdicarém un átom tan sols de federalisme, ja que de la seva bondat no podrém jamai dubtarne, hem d'ésser els primers en posar en practica—i pera donar exemple al mateix temps—la veritable essencia de la paraula serenitat.

Si, pera trovar solució als grans problemes qu'afecten a la vida y prosperitat dels pobles, cal partir d'aquest punt capital.

Estém en plena revolució política; tothom tira pel seu cantó; qui més qui menys creu també tindre solucions pera els problemes qu'actualment preocupan a nostres classes socials; pero no veiem, per desgracia, res sólít, res acabat... Ni un indici, tan sols veiem qu'ens indiqui un camí més ventajós que'l que ens indica nostra guía, o sia nostre programa.

Y no som tan sols nosaltres els que aixís ho pensém, no; puig si peguem una ullada en la marcha ó evolució de la política en general, veurém clarament que tothom acut a apropiarse de essencia federativa, si be donantli un altre nom que tal volta serà més de moda.

Per aixó diem que precisa posar en practica la serenitat.

Y fentho d'aquesta manera ens preguntém: Com es que si l'experiencia ha demostrat palesament a n'els partits avensats espanyols la seva equivocació, al ensemps, avui reconeixen la bondat y utilitat de nostres esenciaes polítiques consignades en nostre Programa, no venen decididament a formar en nostres files?

Perqué, si consideren gran y profitosa l'obra d'en Pi y Margall no venen deci-

didament a conrearla junt am nosaltres, ses continuadors?

Perqué nomenarse de manera distinta, si diuen defensar lo mateix que nosaltres defensém?

Perqué si diuen que'l triomf ha d'ésser del federalisme, no's declaran fervents federals?

Altres conceptes podríem objectar, pero per avui ens en abstenim.

Lo que sí repetirém, que molta serenitat es convenient pera donar solució al cada dia més complicat estat de coses en que, per sort dels uns y dissort dels altres, vivim.

Puig si d'una madura y reposada meditació no's dissideixen eixos elements que's titulen avensats a vindrer a engròixir y robustir al partit federalista, en quals fonts han begut, no es possible, no, conquerir millorament per la patria en qu'hem vist el primer raig de claror. Sens volér ésser exclusivistes dirém, que si aixís no ho fan, dubtém del interès que demostren sentir per ella.

Si am serenitat y bona fe jutjém nostres actes, equiparantlos am nostres idees, prompte trovarém solucions als problemes que a tots per igual ens afectan.

Y si, per el contrari, ens obstiném en seguir el camí de la rutina y de l'equivocació, no tindré dret a dir que treballém per conquerir el millorament del poble, ja que'n aital cas treballarém ó serém col·laboradors de la seva ruina.

Aixís opino jo.

JOAN TORRENT.

Arenys de Mar 3 d'Agost de 1908.

Catalunya triomfant

No hi ha dupte que'l poble de Catalunya al apinyarse en Solidaritat pera que se regoneixés la seva personalitat ha fet girar de camí an els homes que dirigeixen el timó de la nau del Estat espanyol.

Semblave talment que Morets y Maures havian de petrificarse ab les seves rutines desgovernamentals, jamai en consonancia ab les verdaderes aspiracions populars. Tenien uns y altres tant ben manegat el jou de la esclavitud de tots els pobles que integren la península Ibérica, que sens sofrir la mes lleu contracció política queian els ministeris *liberals* pera que pujessin ministeris *conservadors* y viceversa. Jamai el poble era el contrapés pera que tingués equilibri l'ordre nacional. Pero'l desvetllament de Catalunya (perque Catalunya no ha dormit mai) solidarisantse, ha posat en tensió els nervis dels greus pares de la patria, y segons diuen ells, "reconocen legitimo y natural que el pueblo pueda expansionarse siempre y cuando no se extralimite".

Y clar está, no reparen en medis pera conseguir els seus fins; y pera que'l poble catalá y al ensemps el poble espanyol s'empassi la daurada pindaia cen-

tralista, regoneixen tant a municipis com a regions el dret de mancomunarse. No regoneixen la personalitat *regió* pero accepten la possibilitat de que la *regió* existeixi. Ja es quelcom, ja, perque eixos prohoms recordo que creien llibertí a tothom que de veras es declarava regionalista. Ells son els que tractaren de filibuster an En Pi y Margall pel sol fet de manifestar que cubans y filipins tenien dret a la autonomia y fins a la independència.

No's cregui Catalunya que'ls que manejan les cireres del Estat espanyol portin quelcom de bona fe a l'obra que ha comensat Catalunya, que's obra de reconstrucció ibérica, que no's ho cregui. Catalunya, sí, ha influït a que cambiïn de rumbo els estancadors de la vida nacional. A cambi d'una adulterada autonomia municipal deu aguantar una representació corporativa que's la negació de tota Autonomia.

Sí, ha triomfat Catalunya, pero son triomf ha sigut tant insignificant, tant efímer que siguent molt no es res casi, hauria sigut més, molt més, si quiscuna regió ibérica hagués respost al clam ferm y encoratjat pronunciat per nostra mare Catalunya y que fins are no ha resonat casi en illoc.

No obstant, amunt sempre, que guanyarán la batalla les regions sempre y quan sapigan regoneixer la llur existència.

Será lo que deu haver d'ésser.

VENERAND SOLANELLES.

Riudecols, Agost 1908.

Induccions

sense malicia

Segons ahir deia, resulta de la reial ordre senyalant les diferencies entre'ls duros sevillans y els llegitims, que actualment hi ha en circulació monedes de cinc pessetes clandestinament encunyades corresponents a dinou emissions, o siguin totes les que van del 1876 al 1899. Lo qual vol dir que'ls falsificadors, durant el temps que dura la broma, deu o dotze anys, han anat falsificant metòdicament totes les emissions que anaven sortint y totes aquelles anteriors de les quals hi havia reserves encaixades, reserves que feien possible posar en circulació monedes noves, sense despertar immediatament la sospita de llur il·legimitat.

Si an el nombre verament exorbitant de les emissions falsificades, s'hi afegix l'enorme quantitat de pessetes de cinc pessetes sevillanes que circulen,—se parla de cent milions y segurament el càlcul peca de curt,—s'arriba a la conclusió de que l'industria de l'encunyació clandestina té d'haver funcionat normalment, regularment, per espai de molts anys, com si se tractés d'una industria perfectament licita. Y un se pregunta: com és possible que una falsificació montada en tant gran escala, una falsificació que abocava al mercat regularment, seguidament, quantitats tant enormes de moneda il·legítima, hagi pogut funcionar anys y més anys, sense ésser descoberta?

Tots n'estém convenuts de que'ls serveis de vigilancia y d'investigació deixen molt que desitjar, en tots els ordres de la vida pública. Però fins y tot descomptant aquesta deficiencia, se fa difícil comprendre que'ls falsificadors hagin pogut treballar tant temps a cobert de tota sospesa. Quan la falsificació de la calderilla se havia convertit a Barcelona en una veritable industria, tothom ho recorda, no passava gairebé setmana

que no's descobris una fàbrica de moneda falsa. En cambi, durant tots aquests anys, quantes fàbriques de duros sevillans han arribat a descobrirse?

Y tinguis present que les facilitats pera seguir el rastre de l'una y de l'altra falsificació són molt distintes. El que falsificava calderilla, sobre tot pera fabricarla grollerament com ho feia, ab poca cosa, ab quatre eines rudimentaries y petites quantitats de metall ne tenia prou. La perfecció dels duros sevillans suposa, en cambi, màquines perfeccionades d'encunyar, que no's troben de qualsevol manera, y l'enorme quantitat dels que circulen, un consum de plata en barra que per forse tindria de haver despertat sospites, sobre tot tenint en compte que la plata no és mercaderia tant usual, que se'n trobi un magatzem a cada cantonada.

Tot aixó sembla indicar que'ls falsificadors han tingut algú que ha protegit la llur industria, algú ab prou alta significació, ab prou poder o prou influencia, pera refrenar la curiositat dels funcionaris que haguessin sentit desitjos de mirar de massa aprop lo que'ls falsificadors feien.

Hi ha un altre detall mol significatiu. Y és la facilitat ab que'l comers de Madrid prenía indistintament els duros sevillans y els llegitims. Lo qual vol dir que la Banca madrilenya no refusava'ls d'encunyació clandestina, perqué, d'altra manera, el comers y els particulars no haurien pres la moneda que no haguessin pogut fer acceptar correntment per les Banques. Y com aquestes Banques tenen en llurs consells d'administració alguns peixos grossos de la política, no crec necessari apurar fins a l'últim extrem les conseqüencies.

J. PONS Y PAGÉS.

(De *El Poble Catalá*).

Discrepancies

VI

La máxima que avui ens toca comentar es la quinta que diu textualment:

«5. Dios hizo al hombre para vivir en sociedad y quiere que en la sociedad haya una autoridad encargada de procurar el bien común, á la cual los ciudadanos han de respetar y obedecer.»

Ja ho veuen si Deu va tenir cuidado al fer a l'home. Sigué sa voluntat que visquem en societat, al objecte, se comprén, de evitar en lo possible els odís, les ambicions y les passions de la humanitat. Estant agermanats els homes, vivint en bona pau y armonia, es difícil, per no dir imposible, que pugui succeir res anormal digne de figurar en les planes de l'Historia tacades de sang. Y pera que tinguessin mes eficacia'ls seus desitjos, va voler que d'entre'ls ciutadans, constituït en societat, hi sobresortís un dels mateixos ciutadans, ab plens poders autoritaris, a qui tots havien de respectar y obeir. Així va creure Deu que l'Humanitat podria viure eternament ab la pau y ab la cordura necessaries. Pero, qué ha succeït?

D'home no n'hi ha cap d'infalible, per mes que's vulgui atribuir an algú'l dó de l'infalibilitat. L'home constituït en autoritat, encarregat de procurar el bé comú, no ha estat mai l'home que'l bon Deu hagué pogut somniar. Repassém la Historia, ont cronològicament hi trobarem els fets de l'Humanitat y veurem que cap dels grans homes que allí hi figuren, ha sigut respectat y obeït tal com ens diu la máxima, tal com Deu ho vol. Tots, o casi tots, pel sol fet d'ésser autoritat, ja se han sentit dominats per certa classe de orgull y d'ambició, no

han volgut regoneixer altre credo ni altres manaments que'ls que'ls hi dictava'l seu cor dominat per un deliri de grandeses. Y les resultancies d'aquestes fases de la vida,—necessitat casi en aquelles gents,—han sigut les sangnantes guerres hagudes durant el transcurs dels sigles y les revoltes dels ciutadans contra'ls seus esclavitzadors y contra'ls autoritaris. L'home, considerat antigament com a verdadera bestia, se'l tractava a voltes pitjor que a certs animals mes o menys simpáticos per certes gracies ab que l'adorná la Natura mare. Y l'home d'avui, que indirectament encara se'l tracta ab la forma antigua, ha sapigut, mercés a sos esforços y a sa constancia, emanciparse gradualment y evita en moltes ocasions que ni indirecta ni molt menos directament, se procedeix ab ells com se procedeix ab els dérs irracionals.

Tot lo que'ns ve a demostrar que la societat que Deu va voler implantar encara no existeix y l'home que ha estat al seu cap encara no ha nescut.

Si Deu, ab tot y ser Deu, no pot lograr lo que li dona sa divina gana, ¿qui ho pot lograr lo que desitji?

Fins ara hem pogut apreciar lo que ha sigut y es el mon. No podém fer calendaris de lo que será d'ara en avant. Ens hem de conformar y esperar pera jutjar.

PAU CATALÁ Y ROS.

L'Enric Borrás

y'l monument a Pi y Margall

L'eminent actor Enric Borrás ha tingut una tant hermosa com patriótica pensada. Sapigut es que aviat, el día 11 del pròxim mes de Agost, s'embarcará, ab la companyia que ja te organisa, cap a les isles de Cuba y Puerto Rico pera realizar una llarga, fructifera y triomfal excursió artística. Y com en Borrás té'l decidit empenyo d'ésser misatjer de Catalunya, representant en catalá el brau y generós «Menelic» de *Terra baixa*, vol honorarse, dedicant el producte íntegre d'una funció en cada una de les grans poblacions en que actú, á la suscripció popular iniciada per l'Ajuntament de Barcelona, pera aixecar un monument al gran catalá Pi y Margall.

D'aquest generós y patriótic oferiment de l'eminent actor, se'n doná compte en la darrera reunió celebrada pe'ls encarregats de realisar els treballs pera que aviat sia un fet la erecció del monument al gran catalá, apóstol del federalisme.

Es per demés dir que tota Catalunya la aplaudirá la generosa iniciativa den Borrás, servint ademés d'exemple y estimul a tots els Ajuntaments catalans, pera que son óbol en la suscripció, correspongui a la memoria den Pi y Margall, pera qui el moviment autonomista actual de Catalunya,—sintetisat triomfalment en Solidaritat Catalana,—proclama que entrá ben endins en l'esperit de nostre poble tota sa perseverant y admirable tasca, en defensa de nostres llibertats y regoneixement de nostres drets.

Catalunya y tots els federals restarán eternament agrats al gran actor Enric Borrás.

Missatge a n'En Borrás

«Honorable senyor:

Ab veritable joia s'ha enterat el «Centre Catalá Republicá Federalista» de Barcelona, de l'oferta generosa y patriótica

qu'havéu fet a la Comissió executiva del monument que Barcelona vol erigir a la memoria preclara de son fill l'inolvidable gran catalá En Francesc Pi y Margall. Voléu, proclamant una vegada més vostre amor sincer a Barcelona y y a les aspiracions lliberadores que viu el poble de Catalunya, en les quals fou mestre Pi y Margall, contribuir d'una manera digna y valiosa a satisfer el deute que la seva terra te contret envers l'home il·lustre, y brindéu noblement, per aixó fer, a n'aquella obra de justicia, el producte de vostre esforç, per moltes rahons generosíssim.

Aixis vostre romiatje artístic per les repúbliques llatines del sud-América tindrà una significació immensa d'altruisme al costat de la enlayradíssima significació patriótica qu'essencialment el caracterisa; ja no iréu, com altres vegades, única y exclusivament á mostrar en terres llunyes el floreixement de l'art dramátic de Catalunya, fent conéixer, misatjer venturos de la Patria, l'avens y vitalitat de les lletres catalanes, sino que també seréu, per la distinció y valer inimitables de gran actor que sou. el recullidor afortunat, pacient y desinteressat de les espléndides flors d'agrahiment qu'en aquelles terres lliberades sapigué fer neixer en el cor de tots els seus fills, el cantor de la maravel·la de la seva precolombina civilisació, l'autor insigne de la *Historia de América*.

Are be: ¿no us sembla que constituiria un bell coronament de la campanya voluntariosa que us proposéu realisar a América, el que, de retorn a Barcelona, se portés a terme en la seva ciutat natiua la celebració d'una solemnitat artística glorificadora de l'home representatiu per excelencia de Catalunya? No ignoraréu, sens dupte, qu'en Pi y Margall, ademés de la enlayradíssima personalitat que conqueri com a filòsof profund y serè, polític eminent y patriota de cor, historiador, imparcial y justicier juríconsult honorabilíssim, orador elocuent, etc., etc., te una signihcació artística y literaria per molt pocs assoldida; y, cas curiosíssim en l'ocasió present, en Pi y Margall se manifestá com a literat de valer escribint en lo seba jsvenesa, molt abans del reuniment literari de Catalunya, algunes obres dramátiques (per dissort de la crítica desconegudes avuy), y deixá com a obra inédita escrita en els derrers anys de la seva vida, un drama en quatre actes titolat *Redención*. Fora, acás, tan disbaratada la realisació de l'idea que tenim la satisfacció d'exposarvos per si us dignéu acullirla y que en dita solemnitat (dat cas de poguerse conseguir el permis dels seus heréus), se representés, estrena verament memorable, l'obra esmentada del eminent escriptor?

Si tenim l'honor de que sigui acceptat el pensament que desitjosos de véurel convertit en realitat us exposem, el nostre content será immens y'l petit valer nostre al vostre costat.

Rebéu are, gran actor, per vostre oferiment generós y altruista a la Comissió executiva del monument a Pi y Margall, la felicitació coral y entusiasta que'l «Centre Catalá Republicá Federalista» de Barcelona ha acordat unánimement endressarvos, y quin honor de trametreusel en nom del mateix ens cab als firmants.

Barcelona Agost de 1908.

Per acord del C. C. R. F. de B.: el President, *J. M.ª Mallafré y Tort*; el Secretari segon, *Joan Esteve Marxuach*.—Honorable senyor N'Enric Borrás.

Plecs y esquinsades

Desde el present nombre deixarem de ocupar-nos de fets y persones que no tinguin una gran importancia per la vida tarraconina.

Ho fem avinent als nostres lectors.

En cambi publicarem les anècdotes mes sabroses de la historia dels martres.

D. Joan Cañellas y Tomás, es el benaventurat mes gran qu'es passeja per Tarragona.

¡Y consti qu'aixó no ho diem nosaltres, sino la doctrina cristiana!

«Benaventurats els que pateixen persecució per la justicia.»

¡Y cuidado si se n'ha vist D. Joan perseguit per la Justicia!!!

Segons d'atos que tenim a la vista, en la Secretaria del Congrés, s'han presentat els següents suplicatoris contra nostre don Joan, que justifiquen la seva benaventuransa:

Legislatura de 1887 a 1888: Suplicatori del Jutge de Tarragona per calumnies y injurios al Governador Civil.

Un altre suplicatori per injurios a l'Autoritat.

Un altre pel mateix, y

Un altre per injurios a varies Autoritats.

Legislatura de 1888 a 1889, un altre del mateix jutjat per injurios publicades en el seu diari *El Mercantil*.

En la Legislatura de 1893, un altre suplicatori del Comandant Jefe del quart Cos de Ejercit per insult a la forsa armada.

Un altre del Jutge del Centro, de Madrid, per injurios a D. Ricardo Ventosa.

Legislatura de 1898, del Jutge del Parque de Barcelona. Querrela del Marqués de Marianao.

Legislatura de 1899, del Capitá General de Catalunya per insult a forsa Armada.

Segons canta la doctrina aqueixos benaventurats tenen molt de guanyat pera que siga d'ells el regne del cel. Felicitem a don Joan.

Ha arribat a nostres pecadores mans un exemplar d'un paperet setmanal que ab el titol de *El amigo del obrero* publiquen els clericals barcelonins.

Entre altres coses, totes substancioses, se queixa de que Mr. Clemenceau haig manat suprimir del monument dedicat a Miquel Servet a Paris, les quatre paraules darreres de la inscripció que dela:

A Miquel Servet, quemado vivo en 1553

por orden de Calvino.

Dia *El amigo* que aixis el poble al veure un cavaller ab traje de l'Etad Mitja sobre una foguera creura que fou una víctima de la Inquisició.

«El pueblo de Paris creera, de esta manera, que Servet fué una víctima de los clericales, y no sabrá que se trata de una víctima de un déspota tan sanguinario y cruel como anti-clerical.»

Vosté s'equivoca, Servet fou una víctima dels clericals de la reforma, porque la religió, sigui la que sigui no sol produir mes que fanàtics e intolerants.

Una revista madrilenya, *La Lectura Dominical*, s'extranya de que sigui el Govern de la República Francesa qui prompte adoptarà mides severes pera reprimir l'ecce de consum dels líquits alcoblics en aquell país.

Hi ha gent que, perque veuen una flor fora de temps, se pensen que som a l'estiu, y no's recorden del ditxo, «una flor no fa estiu».

En quin concepte ens té als republicans aquella revista catòlica? Se'n extranya de debó que siem anti-esperitistes (o anti-

alcoolistes, com vulgui)? Santa ignocencia!

Nosaltres si que ens estranyem de que hi hagi catòlics-esperitistes. Nosaltres y tothom. *La Cruz* pot-ser podria informar al seu company catòlic, d'aquell individu que resideix en aquesta ciutat (no es tarraconí ni catalá) qu'es un dels primers adoradors del gran deu Baco y el dia de la professó del Carme, tot mudat concorre an aquell acte com el mes fervorós dels catòlics.

Que fa estiu o no aquesta floreta?

Temps endarrera, al establirse un senyor comerciant en aquesta plassa, desitjós de estar sempre al corrent de les operacions que's realisessin pera encaminar el seu negoci per allá ont pogués prosperar millor, va suscriures al *Diario del Comercio* d'aquesta ciutat. Pero'l bon senyor prompte tingué que deixar aquell periódic, porque, ben lluny de respondre'l seu contingut a lo que resa en la capsalera, va veure que'l *Diario del Comercio* de tot s'ocupava menos del comer.

Aixó ja fa algun temps que va succeir. Avui aquell diari es lo mat-ix que allavors. El qui busqui'l moviment comercial en aquelles planes hi trobará'l moviment del seu *ilustre jefe* y la nota del Borsí que, novetat extraordinaria, les mateixes transaccions trovará en una edició corrent que en una de quinze dies atrassada.

Als homes del *Diario del Comercio*, majors contribuyents y majors... d'edat, a lo que parece, se'ls hi deu, doncs, agrair la seva gran y difficilissima tasca de tenir sempre al corrent al comer local del seu moviment, operacions, etc.

Todo, todo por y para Tarragona, vaia, no feltaba mas!

El qui vulgui tenir la paciencia de mirar duro per duro, pera saber si es bo o si es fals, atente-se a lo que ha fet public el govern, ja'ls dic jo qu'estará ben divertit.

Per de prompte els que despatxen localitats en els teatres, cinematografs y altres llocs d'aglomeració de gent, han beneit an en Sánchez Bustillo y agraits de la seva pensada, tenen el propósit de aixecarli un monument, ara que sembla que sigui moda.

Entre amics:

—Vaija, no puc creure que un fill pugui dir a sa mare coses que deshonorin a tota la familia.

—Doncs, puijahi de peus. Jo'n conec un

—No crec, tampoc, que ningú sigui capás de consentir *els desvanos* d'una germana per quatre miserables xavos.

—No ho duptis. Ni han hagut y tu coneixes qui se n'aprofitat de valent.

Encare es vehuen coses de mes bulto. Hi ha home que per Administrar el dot de sa muller ha tingut valor d'acusarla d'adulteri, sentna ben ignocenta, atrevintse fins a donarne proba.

—Si aixó es veritat, fine de regoneixer que hi ha malvats que son capassos de tot; pero afortunadament aquesta granujeria es passa la vida allotjada en el Miracle o Pedrera y acostuman a portar cadena.

—Ca, barret. Avuy per avuy, hi ha qui ha fet aixó y altres cosasses y se permet monopolissar l'honoradés dels altres, s'alaba de tenir el privilegi exclusiu en tot el que atany al patriotisme, dispensa mercés y proteccions, porta cadena d'or y rellotje y preten ocupar alts càrrecs.

—Vaija, no pot esser. Ab un home aixis se li escup a la cara y resulta mal engranyada la saliva.

Din el *Diario de Tarragona*:

«Llamamos la atención del señor gobernador y de la guardia civil para que persigan a los cazadores que con el pretexto de

cazar codornices, lo que hacen es matar las perdices, cosa prohibida terminantemente por la ley.

Eso de las codornices es una martingala que se traen ciertos cazadores, pues han de tener presente las autoridades que en este pais en la actualidad no hay tales codornices.»

Nosaltres també ens posém al costat del *Diario* porque compreném que no hi ha altres *guatilles* que les que inventen els cassadors.

El dia 6 del mes passat s'inaugurá a Paris el monument a Miquel Servet, la víctima den Calvi.

El monument s'aixeca a la plassa de Montrouge davant per davant de l'arcaldia de Paris.

Es obra de l'escultor M. Bafier. Ha estat el célebre Mr. Henri Rochefort, el vell director de «L'Intransigeant», qui més ha treballat pera l'erecció de l'estátua.

En el sòcol del monument hi ha la següent inscripció:

A MIQUEL SERVET
CREMAT VIV
1553

L'acte de inauguració fou una cerimonia oficial, Mr. Rochefort pronunciá un discurs, entregant el monument del famós metge a la ciutat de Paris

Diu un telegrama publicat pel diari italiá «La Stampa»:

«L'Evangeli y els Actes dels apóstols, llibres del Nou Testament, estan en perill dins l'Esglesia catòlica.

Els jesuïtes treballen pera obtenir la prohibició, ab el pretext de que la lectura dels evangelis porta cap a les teories del protestantisme.

Aixó produeix sobre l'esperit de Pius X una impresió enorme, y pot tenir els efectes mes inesperats.

Ademés, és notori que'l pare jesuïta actualment rector de la Congregació gregoriana, se proposa esmersar totes les seves forces pera conseguir que sigui prohibida als catòlics la lectura dels evangelis.»

Solts y noves

Juventut Federal

Se convoca a tots els socis a la reunió general extraordinaria de segona convocatoria per avuy a les tres de la tarde.

Tarragona 9 d'Agost de 1908.
Per A. de la J. G.—El Secretari, J. Jové.

En Joan Cañellas y Tomás ens ha tornat a denunciar per injuria y verdaderament no compreném el motiu.

Y encare compreném menys que essent ell advocat y t nint LA SENYERA FEDERAL director prou conegut, no ja dins de Tarragona sino per tot Espanya, fassi extensiva la seva acció contra el propietari, fundador d'aquest setmanari y estimat amic nostre En Josep Bru Ferrer.

Que té que veurer el fundador de un periódic ab lo que escriu la redacció?

La llei de impremta ho diu ben clarament:

Artículo 9.º La representación de todo periódico ante las Autoridades y Tribunales corresponde al Director del mismo y EN SU DEFECTO al propietario:.....»

Preguem doncs a D. Joan que s'hi fici per si acás li havia passat desapercibit.

Aquesta nit en el Centre Catalá s'hi celebrará l'extraordinari ball organiat per «Los Felius», el que, com tots els anys anteriors, resultarà lluit de debó.

El nostre amic particular En Lluís Sans, acreditat practicant cirurgic d'aquesta localitat, ha sigut nomenat soci honorari del Col·legi de Practicants de Saragossa quin nomenament ha sigut en recompensa per haver guanyat un premi en un concurs organiat per aquell Col·legi y en el que hi concorregueren mes de 170 practicants.

Nosaltres felicitem sincerament a l'amic Sr. Sans y esperém no serà aquesta la última vegada que darà probes del seu talent en el seu ram, lo que l'honra en gran manera.

Seria necessari que'l senyor Arcalde manés fer una visita a les fonts que hi ha en la Plassa de Abastos, del port, pera que les netejar les parets y la pica d'aquell lloc, qu'están convertits en una verdadera asquerositat.

Confiem que serém atesos.

La Junta d'Obres del Port ha tingut l'atenció, que agraim, de remetrens un exemplar de les tarifes d'embarc y desembarc vigents despues de la aplicació de la R. O. de 4 Juliol passat.

Moltes persones que's veuen precisades a passar pel pas-nivell que la Companyia del ferro-carril té en la plassa d'Olozaga, entrada al moll, se queixen y ab raó sobrada, de que son moltes les vegades que al fer maniobres el tren no's coluquin les cadenes indicant que no's pot passar, lo que pot ocasionar alguna desgracia personal que tots lamentariem si arrivés aquell cas. Esperém que's remeiará aquesta lleugeresa.

Ens pregunuen alguns veïns dels carrers de Mar y d'altres afluyents, doném les gracies al senyor Arcalde per haver fet llimpiar aquells carrers de la pols que en tan grossa cantitat els *adornaven*. Queda complert l'encàrrec.

Varis joves correligionaris nostres tenen el propósit de fundar una agrupació que's dedicarà a l'estudi de la llengua internacional «Esperanto», del sabi rus Zamenhof. Veurém ab gust la constitució del grupu dels entusiastes esperantistes y, per si'ls hi poden convenir, els participem que les columnes de LA SENYERA estarán a sa disposició.

Remitit

Sr. Director de LA SENYERA FEDERAL.

Molt senyor meu: En el darrer nombre del setmanari de la seva digna direcció, hi figura un solt en el que referintse a la *netexja feta en la Junta d'Obres del Port*, se afirma que, ab els Srs. Nogués, Sardá, Rusñol, Tamarit y Mayner, hi ha contribuït també el que subscriu.

Y com suposo que ab aquesta afirmació es refereix l'autor del solt a les gestions que's varen fer y determinaren la R. O. de Foment de Juny darrer, he de manifestar en aquest cas concret, y solzament sia per no apropiarme mérits que no he contret y posar les coses en son lloc, que no he fet ni de paraula ni per escrit cap gestió personal, ni he comissionat o delegat a ningú pera que usés el meu nom y representació.

Confiant que pondrá nota de la present pera l'oportuna rectificació, li anticipa les gracies son afm. s.

J. Caballé y Goyeneche.

Queda complascut el senyor Caballé Goyeneche, pero permetins li fem avinent que pera justificar que'ns havia enviat el Remitit que queda copiat, no necessitava buscar testimonis de cap mena y molt menys en un periódic representant genui del centralisme y del caciquisme local com es *Heraldo de Tarragona*.

Respecte a la rectificació, com siga que coneixem el temperament y manera de procedir del senyor Caballé Goyeneche, ens abstenim de contradir-lo, a pesar de ls proves que obren en nostre poder, porque a nosaltres ens agrada predicar ab l'exemple, encare que tinguem de sacrificar amors propis, ja que no som dels que's deixen portar per conveniencias particulars, y menys quan se tracta de fer quedar en ridicol a una persona.

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y COMPANYIA (Societat en comandita)

SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilés, Almeria, Màlaga, Càdis, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marin, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes, Sant Sebastià, Bayona y Burdeus.

Servei ràpid eventual pera 'l Nord d' Espanya, ab escala en els ports de Valencia, Alacant, Màlaga, Càdis, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao.

S' admet càrrega y passatger a preus reduïts.

Sortirà d' aquets port el pròxim dijous el magnific vapor espanyol

CABO HIGUER

de 2500 tonelades, capità D. Joan Zalvidea. Admetent càrrega y passatgers pera els esmentats ports.

Consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES

CARNICERIA

DE

JOSEP RIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell.

Se serveixen tota classe d'encàrrecs y provisions.

Cos del Bou, nom. 12.-TARRAGONA

PASTISSERIA Y COLMAT

SARAH BERNHARTD

DE

LLUIS RIOLA

Gran laboratori de rebosteria y tota classe de pastells pera bodes, bateigs, etc.— Complert, assortit en capsetes especials pera bombons.— Objectes de luxe, xampanyis vins y licors del país y de l' extranger.

Sant Agustí, 19.—Tarragona

FABRICA DE BRAGUERS

DE

Aparells ortopèdics (trencats)

Son molts els que venen braguers però molt pocs els que 'n saben construir.

Costa molt col·locar un braguer, però mes encare saberlo construir, puig avans de col·locarlo ha es indispensable saberlo construir perque sense la ciencia y practica de construcció mal se pot adquirir la de col·locació.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que desconeixent per complert llur construcció, anuncien la radical curació de les hernies o trencadures.

EL BRAGUER ARTICULADOR-REGULADOR sistema Montserrat, es el mes practic y modern pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebelds que si guin.

Grans existencies de braguers petits de goma pera la radical curació de les hernies congènites o de l' infancia y tot lo que 's refereix a Cirugia y Ortopedia.

Casa Montserrat, Unió, 34.—Tarragona

BODEGA VINÍCOLA

DE

DALMAU Y NIN

Especialitat en vins de taula, País y generosos a preus módics. Unic diposit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanchez Romate, els quals s' expendran a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Teléfono nom. 67.

3, S. Agustí, 3.—Tarragona

GRAN FÀBRICA DE CALSAT

PERA PÁRVULS

DE

CAVALLÉ Y MARQUÈS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94.-TARRAGONA

PALLEJÀ FOTOGRAF

UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construït exprefés pera fotografia

Reproduccions, ampliacions, postals, etc. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

CLINICA Y CONSULTORI

pera las enfermetats de la dona

Vies urinaries, Cirujia operatoria, parts electroterapia y analisis micro-química d'orina y productos patológicos

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

DOCTOR RABADÁ

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera els pobres, franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Rambla Castelar, 31, principal

GRAN HOTEL CONTINENTAL

DE

MARTÍ Y REDÓN

Apodaca, 30.—Teléfono, núm. 5

TARRAGONA

Establiment de primer ordre completament nou y construït exprefés pera hotel. Situació inmillorable aprop de l'estació y del port. Habitacions estucades. Magnífiques terrasses ab vistes al mar y al camp. Llum eléctrica. Quarto de bany y ducha. Quarto fosc per fotogràfs. Salons de lectura y pera visites. Autogarage. Weterselosets. Café restaurant.

Higiene y confort modern. Servei de gran lujo pera banquets.